

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Sote- maakuntauudistuksen ruotsin ja englannin sanastotyö

Niina Elomaa

12.3.2019

Valtioneuvoston käännös- ja kielipalvelut

Ministeriöiden käännöspalvelut on keskitetty valtioneuvoston kansliaan 1.3.2015 alkaen.

Valtioneuvoston hallintoyksikön käännös- ja kielitoimiala

- palvelee kaikkia ministeriöitä ja osin myös tasavallan presidenttiä ja oikeuskanslerinvirastoa
- huolehtii ministeriöiden tarvitsemista käännös- ja kielipalveluista sekä sanastotyön palveluista
- ohjaa ja kehittää ministeriöiden virkakielen laatua.

Vuonna 2019 henkilöstömäärä on 81, josta 67 on vakituisia virkoja ja 14 määräaikaisia EU-puheenjohtajakauden lisäresursseja.

Sanastotyö

- antaa suosituksia erikielisistä termeistä
  - tarkoituksena edistää termien yhdenmukaista käyttöä
- analysoi ja määrittelee käsitteitä sekä laatii sanastoja
- ylläpitää julkista valtioneuvoston termipankkia Valteria (www.valter.fi)
- neuvoo termi- ja kieliasioissa

Sanastotyön tuloksia ja ohjeita julkaistaan Valterissa ja VNK:n verkkosivuilla: <http://vnk.fi/kaannos-ja-kielipalvelut/sanastot>

Maakuntiin liittyvää termistöä

Suomen hallintorakenteeseen ja maakuntaudistukseen liittyviä termejä sekä maakuntien ja kuntien nimet fi-sv-en-(ru)

<https://vnk.fi/documents/10616/3457861/Suomen+hallintorakenteeseen+ja+maakuntaudistukseen+liittyvi%C3%A4+termej%C3%A4+sek%C3%A4+maakuntien+ja+kuntien+nimet+fi-sv-en-%28ru%29>

- Suomen hallintorakenteeseen ja hallinnon tasoihin liittyviä termejä (fi-sv-en)
- termejä (fi-sv-en), jotka koskevat suunniteltua maakuntaudistusta
- maakuntien nimet neljällä kielellä (fi-sv-en-ru)
- kuntien nimet suomen-, ruotsin- ja englanninkielisiä tekstejä varten

Jos maakuntaudistus etenee, suunnitelmissa on ollut laatia keskeisten maakuntaudistukseen liittyvien käsitteiden terminologinen sanasto määritelmineen.

Sote-uudistukseen liittyvää sanastoa

Keskeisiä sote-uudistuksen termejä fi-sv-en

<https://vnk.fi/documents/10616/3457861/Keskeisi%C3%A4+sote-uudistuksen+termej%C3%A4+fi-sv-en>

- 55 keskeistä käsitettä, jotka suomeksi on valittu sanastoon sosiaali- ja terveysministeriön, Sanastokeskus TSK:n ja valtioneuvoston kanslian yhteistyönä
- ruotsin- ja englanninkieliset käännoösuositukset lisätietoineen on laadittu valtioneuvoston kanslian käännoös- ja kielitoimialan kielityöryhmissä
- tarjoaa yhtenäiset termien käytön suositukset kaikille alan toimijoille
- työn alla VNK:ssa myös venäjänkieliset vastineet

Jos sote-uudistus etenee, tarkoituksena on julkaista terminologinen sote-uudistuksen sanasto TSK:n ja STM:n yhteistyönä laadittuine määritelmineen.

Lisäksi toimialalla on laajat sisäiset termiaineistot uudistuksen aikaisista käännoöstöistä.

Termihuomioita

- **Nykyiset maakunnat** – englanniksi **region** (ruotsiksi *landskap*)
- **Uudistuksen myötä syntyvät maakunnat** – englanniksi **county** (ruotsiksi *landskap*)
  - EI: *region* (liian yleinen, alueen vastinettakin tarvitaan); EI: *province* (läänin vastine)
  - *maakuntavaltuusto* = *county council*
  - *maakuntavirasto* = *county administrative agency* (vrt. *AVI* = *regional state administrative agency*)
  - *maakuntahallitus* = *county executive* (vrt. *kunnanhallitus* = *local executive, municipal executive*)
- Maakuntien englanninkielisissä nimissä kolme muutosta (sisäministeriön suositus vanhentunut):
  - *Etelä-Savo* -> *South Savo*
  - *Pohjois-Savo* -> *North Savo*
  - *Varsinais-Suomi* -> *Southwest Finland*

Termihuomioita

- Lyhenne **sote** ei ole ruotsiksi tai englanniksi *sote* (El: *sote-tjänster* El: *sote services/reform*)
- **sosiaali- ja terveydenhuolto**
social- och hälsovård
healthcare and social welfare

Huom. erikseen: *sosiaalihuolto* = *socialvård*; *terveydenhuolto* = *hälso- och sjukvård*.
Huom. englanninkielisen termin osat päinvastaisessa järjestyksessä.

- **huolto** – *vård* – *care* (in healthcare) / *welfare* (in social welfare)

Huom. englannin kielessä ei ole *huolto*-sanalle vastinetta, mutta *care*- ja *welfare*-sanoja käytetään silloin, kun on kyse julkisesta sosiaali- tai terveydenhuollosta.

Huom. *care*- ja *welfare*-sanoja ei voi käyttää, kun tarkoitetaan yksityisiä sosiaali- ja terveyspalveluja (health and social services).

- **sosiaali- ja terveystalvelut**
social- och hälsotjänster
health and social services

Huom. ei *healthcare* eikä *social welfare*; ne kuuluvat huoltoon eli pelkästään julkiseen terveydenhuoltoon.

Termihuomioita

- **sosiaali- ja terveystalvelujen**

antaja – tillhandahållare – enabler

järjestäjä – den som ordnar, tjänsteanordnare – organiser

tuottaja – producent – provider

toteuttaja – givare – deliverer

- **asiakas** – kund/klient – client (customer)

Huom. *kund* on valittu kattamaan sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon asiakkaat. Jos tarkoitetaan vain sosiaalihuollon asiakkaita, käytetään *klient*-termiä. Englanniksi on valittu client-vastine sote-konteksteihin.

Linkkejä

- Valtioneuvoston käänös- ja kielipalvelut: <http://vnk.fi/kaannos-ja-kielipalvelut>
- Sanastot ja ohjeet: <http://vnk.fi/kaannos-ja-kielipalvelut/sanastot>
- Valtioneuvoston termipankki Valter: www.valter.fi (Huom. esim. Kuntasanasto)
- Svenskt lagspråk i Finland: <http://vnk.fi/julkaisu?pubid=18002>

Hyvä virkakieli:

- Itseopiskelupaketti virkamiehille: *Hyvin suunniteltu, puoliksi kirjoitettu – apuneuvoja tekstintekijälle*
  - <http://verkkojulkaisut.vm.fi/zine/92/cover>
- Kotuksen Hyvän virkakielen verkkokurssi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kiitos!

Lisätietoja:

Niina Elomaa

Valtioneuvoston kanslia

Vieraiden kielten yksikkö

niina.elomaa@vnk.fi

p. 0295 160 265

